

SOCIJALISTIČKA NARODNA
PARTIJA CRNE GORE
KLUB POSLANIKA

Podgorica, 23.03.2015.god

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLIJENO:	23. 4 20 15	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-2/15-9	
VEZA:		
EPA:		
SKRAĆENICA:	PRILOG:	

Na osnovu člana 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore Vladi CG, odnosno resornom ministarstvu, postavljam sledeće:

POSLANIČKO PITANJE

Da li Vlada Crne Gore, odnosno resorno ministarstvo i Agencija za zaštitu životne sredine na adekvatan način prate stanje pojedinih parametara životne sredine na području opštine Pljevlja? Kakvi su bili rezultati mjerenja kvaliteta vazduha, vode i zemljišta za vrijeme trajanja grejne sezone 2014/15. godine i da li su građani na adekvatan način i blagovremeno informisani o istim? Koje konkretne mjere i radnje je vaše Ministarstvo preduzelo do sada, a koje namjerava da preduzme u cilju popravljivanja izuzetno teške i složene ekološke situacije u Pljevljima?

Odgovor tražim u pisanoj formi.

POSLANIK

Danko Šarančić

D. Šarančić

CRNA GORA

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	26.05.2015. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-6.1-2/15-9/2
VEZA:	
EPA:	
ŠRAČENICA:	PRILOG:

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA
I TURIZMA

Broj: 09-158/3
Podgorica, 24.03.2015.

SKUPŠTINA CRNE GORE
n/r Ranku Krivokapiću, predsjedniku

Podgorica

Predmet: Odgovor na poslaničko pitanje poslanika Danka Šarančića

Danko Šarančić, poslanik Skupštine Crne Gore, postavio je sljedeće poslaničko pitanje: „Da li Vlada Crne Gore, odnosno resorno Ministarstvo i Agencija za zaštitu životne sredine na adekvatan način prate stanje pojedinih parametara životne sredine na području opštine Pljevlja? Kakvi su bili rezultati mjerenja kvaliteta vazduha, vode i zemljišta za vrijeme trajanja grejne sezone 2014/15. godine i da li su građani na adekvatan način i blagovremeno informisani o istim? Koje konkretne mjere i radnje je vaše Ministarstvo preduzelo do sada, a koje namjerava da preduzme u cilju popravljivanja izuzetno teške i složene ekološke situacije u Pljevljima?“

Na postavljeno poslaničko pitanje Ministarstvo održivog razvoja i turizma daje sljedeći

ODGOVOR

Kontinuirana kontrola i praćenje stanja životne sredine (monitoring životne sredine) je obaveza definisana Zakonom o životnoj sredini ("Sl. list RCG", br. 48/08). Rezultati programa monitoringa čine osnovu za ocjenu ukupnog stanja životne sredine u Crnoj Gori, kao i za izradu Informacije o stanju životne sredine kao osnovnog dokumenta koji usvaja Vlada Crne Gore na godišnjem nivou.

Kvalitet vazduha na teritoriji opštine Pljevlja prati se u okviru uspostavljene Državne mreže na automatskim stacionarnim stanicama koje se nalaze u urbanoj zoni u Skerlićevoj ulici i selu Kruševu-stanica Gradina. Na mjernoj stanici u selu Kruševu tokom 2014. do sada, nijesu zabilježena prekoračenja dozvoljenih koncentracija mjerenih parametara (azotnih oksida - azot monoksida, azot dioksida, ukupnih azotnih oksida, sumpor dioksida i ozona) i kvalitet vazduha je tokom cijelog perioda mjerenja bio zadovoljavajući. Međutim, na automatskoj stanici u Skerlićevoj ulici, na kojoj se prate koncentracije sumpor dioksida, azotnih oksida - azot monoksida, azot dioksida, ukupnih azotnih oksida, PM10, PM2,5, kao i analiza PM₁₀ na sadržaj teških metala i benzo (a) pirena, zabilježena su prekoračenja koncentracije praškastih materija PM₁₀ i PM_{2,5}. Osim

velikog broja prekoračenja evidentirane su i visoke koncentracije na dnevnom nivou, kao i prekoračenje dozvoljene srednje godišnje koncentracije.

Dodatno, tokom decembra 2014. u Pljevljima su obavljena kontrolna mjerenja u trajanju od 14 dana. Mjerenja je obavila akreditovana laboratorija za praćenje kvaliteta vazduha – Centar za ekotoksikološka ispitivanja, postavljanjem mobilne stanice pored dječijeg vrtića "Ekobajka". Rezultati mjerenja sa ove mobilne stanice bili su slični kao i oni sa automatske stanice u Skerlićevoj ulici. Kada je riječ o 2015, tokom januara i februara srednje dnevne vrijednosti čestica PM10 bile su iznad propisane granične vrijednosti 23, odnosno 24 dana.

Povećane koncentracije policikličnih aromatičnih ugljovodonika, markera benzo (a) pirena i samog benzo (a) pirena, čija srednja godišnja koncentracija u Pljevljima prelazi propisanu ciljnu vrijednost, ukazuju na veliki uticaj produkata sagorijevanja goriva na kvalitet vazduha. Tokom zimskih mjeseci na kvalitet vazduha u opštini Pljevlja kumulativno dejstvo ima grijanje iz individualnih ložišta u kombinaciji sa meteorološkim parametrima uz dejstvo konstantnih emisija iz industrije i saobraćaja. Trenutno stanje u velikoj mjeri zavisi od pojave temperaturnih inverzija uz visok atmosferski pritisak i stabilnu atmosferu što dovodi do „koncentrisanja“ zagađujućih materija u prizemnim slojevima atmosfere.

U cilju unaprijeđenja sistema izvještavanja, od 20. februara 2014. Agencija za zaštitu životne sredine uspostavila je sistem za izvještavanje o kvalitetu vazduha u realnom vremenu. Podaci sa automatskih stacionarnih stanica dostupni su javnosti i drugim zainteresovanim stranama na internet stranici Agencije. Za razliku od podataka o kvalitetu vazduha, podaci o kvalitetu voda i zemljišta objavljuju se na godišnjem nivou, i to u Informaciji o stanju životne sredine koju usvaja Vlada. Ovaj dokument je javan i objavljuje se, takođe, na internet stranici Agencije.

Vežano za kvalitet voda, ističemo da se isti na teritoriji opštine Pljevlja ispituje na području rijeka Čehotine i njene pritoke Vezišnice. U 2014. uzorkovanje njihovih voda izvršeno je u 4 serije u periodu 10.06 – 09.10. i analizirani su fizičko-hemijski i mikrobiološki parametri kvaliteta, na osnovu kojih su, polazeći od graničnih vrijednosti iz Uredbe o klasifikaciji i kategorizaciji voda, određivane klase kvaliteta. Vodotok Čehotine spada u zagađenije, već niz godina i podaci iz 2014. to su i potvrdili. Dosta parametara bilo je van zahtijevane klase, 43.3% van određenih klasa, a 3.3% van svih klasa. Na stanje kvaliteta ovih voda utiču poljoprivredne aktivnosti, usporeni tok rijeke i uzvodna akumulacija. Najgore stanje bilo je na mjestima ispod grada, gdje je 46.7% parametara bilo van svoje, odnosno 30.0% van svih klasa. Ovi podaci govore da je Čehotina ugrožena kanalizacionim vodama grada i vodama Vezišnice. Nizvodno kvalitet vode se donekle popravlja i na Gradcu je 30.0% van svoje klase određivanih pokazatelja, odnosno 16.7% van svih klasa.

Vezišnica se uzorkuje na 1 mjestu, iznad ušća u Čehotinu. Stanje kvaliteta je daleko od željenog i 20% određenih klasa je bilo van svih propisanih klasa, odnosno 73.3% van svoje klase. Ovaj vodotok spada u najzagađenije vodotoke. Na kvalitet njegovih voda najviše utiču otpadne vode TE Pljevlja kao i ljudske aktivnosti duž njegovog toka. Analizirajući podatke za 2014, stanje je poboljšano u odnosu na 2013, što je najvjerovatnije uticaj hidrološke situacije, odnosno količine padavina koja je bila izražena tokom godine.

Programom monitoringa zemljišta koji je koncipiran na osnovu Pravilnika o dozvoljenim količinama opasnih i štetnih materija u zemljištu i metodama za njegovo ispitivanje („Sl. list RCG“, br.18/97) u opštini Pljevlja izvršeno je ispitivanje opasnih i štetnih materija i

toksičnih i kancerogenih materija u zemljištu na 8 lokacija, i to: Vilići – poljoprivredno zemljište pored saobraćajnice prema Đurđevića Tari, poljoprivredno zemljište u blizini jalovišta TE Pljevlja, Komini – poljoprivredno zemljište pored puta, Gradac-poljoprivredno zemljište u blizini jalovišta, Dječije igralište, Trafostanica Ševari, Trafostanica TE Pljevlja i Trafostanica Židovići. U zemljištu uzorkovanom na navedenim lokacijama, ispitivan je sadržaj neorganskih i organskih zagađivača. Analizom uzoraka utvrđeno je da sadržaj svih opasnih i štetnih materija, kao i toksičnih i kancerogenih materija, u uzorcima zemljišta uzorkovanim na 6 lokacija u Pljevljima ne prelazi vrijednosti maksimalno dozvoljenih koncentracija normiranih Pravilnikom. Odstupanje od Pravilnikom propisanih koncentracija evidentirano je analizom uzoraka zemljišta uzorkovanog na 2 lokacije: Gradac (evidentiran je povećani sadržaj neorganskih toksikanata kadmijuma, olova, arsena, fluora, bakra i cinka) i Komini (evidentirano je blago povećanje neorganskih polutanata hroma i fluora).

U odnosu na konkretne mjere i radnje koje je Ministarstvo održivog razvoja i turizma preduzelo do sada, kao i one koje namjerava da preduzme u cilju popravljivanja složene ekološke situacije u ovoj opštini, ističemo da je vezano za rješavanje problema zagađenja vazduha u Pljevljima ovo Ministarstvo 2013. u saradnji sa Agencijom za zaštitu životne sredine i Opštinom Pljevlja izradilo Plan kvaliteta vazduha za Opštinu Pljevlja. Planom su predviđene kratkoročne, srednjoročne i dugoročne mjere. Među srednjoročnim mjerama su mjere energetske efikasnosti (stambeni objekti i ložišta), rekonstrukcija postojećih kotlarnica i prelazak na prihvatljivija goriva, dok se dugoročno, problem zagađenja vazduha u Pljevljima može riješiti jedino i isključivo toplifikacijom grada. Projekat toplifikacije je predviđen realizacijom projekta izgradnje II bloka Termoelektrane Pljevlja, a na kojem Vlada intenzivno radi.

Do sada su sprovedene sljedeće mjere predviđene planom:

- Kratkoročne (hitne) mjere u Rudniku uglja A.D. Pljevlja koje se odnose na smanjenje brzine kamiona za transport uglja, redovnu primjenu procedure kvašenja puteva i smanjenje aktivnosti transporta uglja tokom vjetrovitih dana.
- U TE „Pljevlja“ izvršena je rekonstrukcija elektrostatičkog filtera tokom ljetnjih mjeseci 2013. Vrijednosti koncentracija suspendovanih čestica izmjerene nakon remonta filtera u granicama su dozvoljenog.

Takođe, u oktobru 2014. Crna Gora je potpisala Ugovor o zajmu za sprovođenje projekta Svjetske banke „Upravljanje industrijskim otpadom i čišćenje“ kroz koji će se sanirati deponija pepela TE „Pljevlja“, koja takođe predstavlja jedan od značajnih izvora zagađenja vazduha.

Važno je istaći da dinamika sprovođenja svih predviđenih mjera nije mogla dovesti do značajnog poboljšanja kvaliteta vazduha u kratkom roku, jer se radi o dugoročnom problemu koji zahtijeva dugoročna rješenja, a to je gore pomenuta toplifikacija grada.

Konačno, postupajući po zaključcima sa sjednice skupštinskog Odbora za turizam, ekologiju, poljoprivredu i prostorno planiranje, koja je održana u decembru 2014, pristupilo se realizaciji hitnih i kratkoročnih mjera i preporuka vezanih za sprovedena kontrolna mjerenja i ispitivanja i pojačan intenzitet informisanja javnosti na teritoriji ove opštine. S tim u vezi, Ministarstvo održivog razvoja i turizma u saradnji sa opštinom Pljevlja dogovorilo je da Mašinski fakultet Univerziteta Crne Gore izradi Elaborat s prijedlogom programa aktivnosti na rješavanju problema povećane koncentracije štetnih materija u vazduhu u urbanom dijelu Pljevalja za 2015. Eksperimentalna mjerenja uticaja različitih vrsta goriva na kvalitet vazduha koja će poslužiti kao jedna od osnova za izradu pomenutog Elaborata trebalo bi da otpočnu do kraja tekuće sedmice.

Pored imisijskih mjerenja na nekoliko ranije odabranih kotlarnica u slučajevima kada se kao gorivo koristi ugalj i briket, koja će obaviti Centar za ekotoksikološka ispitivanja, eksperti Mašinskog fakulteta će izvršiti i posebna mjerenja. Nakon njih uslijediće izrada pomenutog Elaborata sa konkretnim mjerama i aktivnostima među kojima bi se mogle naći i eventualna zamjena goriva u kotlarnicama, ugradnja prečistača, kombinacija mjera rekonstrukcije uređaja itd, sve do izrade nove kotlarnice u okviru sistema toplifikacije.

Kratkoročne mjere iz Elaborata čiji je cilj poboljšanje postojećeg stanja moraju dati rezultate već u sljedećoj sezoni grijanja 2015/16. Uspjeh u realizaciji ovog procesa uslovljen je jedinstvenom akcijom i partnerstvom opštine, Vlade odnosno resornog Ministarstva, Mašinskog fakulteta, nevladinog sektora i građana, ali i drugih državnih organa poput Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju, Instituta za javno zdravlje i drugih, posredno ili neposredno uključenih u rješavanje ovog problema.

S poštovanjem,

MINISTAR
Branimir Gvozdenović

Branimir Gvozdenović